

Tussendoelen beginnende geletterdheid: unit 1

1 Boekoriëntatie

- 1.1 Kinderen begrijpen dat illustraties en tekst samen een verhaal vertellen.
- 1.2 Ze weten dat boeken worden gelezen van voor naar achter, bladzijden van boven naar beneden en regels van links naar rechts.
- 1.3 Ze weten dat verhalen een opbouw hebben.
- 1.4 Ze kunnen aan de hand van de omslag van een boek de inhoud van het boek al enigszins voorspellen.
- 1.5 Kinderen weten dat je vragen over een boek kunt stellen. Deze vragen helpen je om goed naar het verhaal te luisteren en te letten op de illustraties.

2 Verhaalbegrip

- 2.1 Kinderen begrijpen de taal van voorleesboeken. Ze zijn in staat om conclusies te trekken naar aanleiding van een voorgelezen verhaal. Halverwege kunnen ze voorspellingen doen over het verdere verloop van het verhaal.
- 2.2 Kinderen weten dat de meeste verhalen zijn opgebouwd uit een situatieschets en een episode. Een situatieschets geeft informatie over de hoofdpersonen, de plaats en tijd van handeling. In een episode doet zich een bepaald probleem voor dat vervolgens wordt opgelost.
- 2.3 Kinderen kunnen een voorgelezen verhaal naspelen terwijl de leerkracht vertelt.
- 2.4 Kinderen kunnen een voorgelezen verhaal navertellen, aanvankelijk met steun van illustraties.
- 2.5 Kinderen kunnen een voorgelezen verhaal navertellen zonder gebruik te hoeven maken van illustraties.

3 Functies van geschreven taal

- 3.1 Kinderen weten dat geschreven taalproducten zoals briefjes, brieven, boeken en tijdschriften een communicatief doel hebben.
- 3.2 Kinderen weten dat symbolen zoals logo's en pictogrammen verwijzen naar taalhandelingen.
- 3.3 Kinderen zijn zich bewust van het permanente karakter van geschreven taal.
- 3.4 Kinderen weten dat tekenen en tekens produceren mogelijkheden bieden tot communicatie.
- 3.5 Kinderen weten wanneer er sprake is van de taalhandelingen 'lezen' en 'schrijven'. Ze kennen het onderscheid tussen 'lezen' en 'schrijven'.

4 Relatie tussen gesproken en geschreven taal

- 4.1 Kinderen weten dat gesproken woorden kunnen worden vastgelegd, op papier en met audio/visuele middelen.
- 4.2 Kinderen weten dat geschreven woorden kunnen worden uitgesproken.
- 4.3 Kinderen kunnen woorden als globale eenheden lezen en schrijven. Voorbeelden: de eigen naam en namen van voor het kind belangrijke personen/dingen, logo's en merknamen.

5 Taalbewustzijn

- 5.1 Kinderen kunnen woorden in zinnen onderscheiden.
- 5.2 Kinderen kunnen onderscheid maken tussen de vorm en betekenis van woorden.
- 5.3 Kinderen kunnen woorden in klankgroepen verdelen zoals bij kin-der-wa-gen.

- 5.4 Kinderen kunnen reageren op en spelen met bepaalde klankpatronen in woorden; eerste door eindrijm ("Pan rijmt op Jan") en later met behulp van beginrijm ("Kees en Kim beginnen allebei met k").
- 5.5 Kinderen kunnen fonemen als de kleinste klankeenheden in woorden onderscheiden, zoals bij p-e-n.

6 Alfabetisch principe

- 6.1 Kinderen ontdekken dat woorden zijn opgebouwd uit klanken en dat letters met die klanken corresponderen en leggen de foneem-grafeemkoppeling.
- 6.2 Kinderen kunnen door de foneem-grafeemkoppeling woorden die ze nog niet eerder hebben gezien, lezen en schrijven.

7 Functioneel 'schrijven' en 'lezen'

- 7.1 Kinderen schrijven functionele teksten, zoals lijstjes, briefjes, opschriften en verhaaltjes.
- 7.2 Kinderen lezen zelfstandig prentenboeken en eigen en andermans teksten.

8 Technisch lezen en schrijven, start

- 8.1 Kinderen kennen de meeste letters; ze kunnen de letters fonetisch benoemen.
- 8.2 Kinderen kunnen klankzuivere (km-, mk- en mkm-)woorden ontsleutelen zonder eerst de afzonderlijke letters te verklanken.
- 8.3 Kinderen kunnen klankzuivere woorden schrijven.

9 Technisch lezen en schrijven, vervolg

- 9.1 Kinderen lezen en spellen klankzuivere woorden (van het type mmkm, mkmm en mmkmm).
- 9.2 Kinderen lezen korte woorden met afwijkende spellingpatronen en meerlettergrepen.
- 9.3 Kinderen maken gebruik van een breed scala van woordidentificatietechnieken.
- 9.4 Kinderen herkennen woorden steeds meer automatisch.

10 Begrijpend lezen en schrijven

- 10.1 Kinderen tonen belangstelling voor verhalende en informatieve teksten en boeken en zijn ook gemotiveerd die zelfstandig te lezen.
- 10.2 Kinderen begrijpen eenvoudige verhalende en informatieve teksten.
- 10.3 Kinderen gebruiken geschreven taal als een communicatiemiddel.

Tussendoelen gevorderde geletterdheid: unit 2

1. Lees- en schrijfmotivatie

- 1.1 Kinderen zijn intrinsiek gemotiveerd voor lezen en schrijven.
- 1.2 Ze beschouwen lezen en schrijven als dagelijkse routines.
- 1.3 Ze zien geschreven taal als communicatiemiddel.
- 1.4 Ze hanteren geschreven taal als middel voor informatieverwerving.
- 1.5 Ze ervaren geschreven taal als expressiemiddel.

2. Technisch lezen

De leerlingen gebruiken verschillende technieken om woorden snel en nauwkeurig te herkennen:

- 2.1 Ze herkennen lettercombinaties en spellingpatronen.
- 2.2 Ze herkennen lettergrepen in geschreven woorden.
- 2.3 Ze herkennen het unieke letterpatroon van (leen)woorden.
- 2.4 Ze maken gebruik van de betekenis van een woord.
- 2.5 Ze maken gebruik van de context van een woord.

De leerlingen gebruiken verschillende technieken om een tekst goed voor te lezen:

- 2.6 Ze gebruiken leestekens op de juiste wijze.
- 2.7 Ze lezen groepen van woorden als een geheel.
- 2.8 Ze lezen een tekst met het juiste dynamisch en melodisch accent.
- 2.9 Ze lezen een tekst in het juiste tempo en zonder spellinguitspraak.
- 2.10 Ze houden bij het voorlezen rekening met het leesdoel en met het publiek.

3. Spelling en interpunctie

- 3.1 Kinderen zijn in staat klankzuivere woorden correct te spellen.
- 3.2 Ze kennen de spelling van woorden met homofonen (ei-ij, au-ou, g-ch).
- 3.3 Ze passen de gelijkvormigheidregel toe (hond-honden, kast-kastje).
- 3.4 Ze passen de analogieregel toe (hij zoekt, hij vindt).
- 3.5 Ze kunnen eenvoudige interpunctie begrijpen en toepassen: gebruik hoofdletters, punt, vraagteken en uitroepetekens.
- 3.6 Ze kunnen hun spelling- en interpunctiefouten onderkennen en corrigeren.

4. Begrijpend lezen

De leerlingen lezen eenvoudige teksten die verhalend, informatief en directief van aard zijn met begrip en voeren daarbij de volgende leerstrategieën uit:

- 4.1 Ze bepalen het thema van een tekst en activeren hun eigen kennis over het thema.
- 4.2 Ze koppelen verwijswaarden aan antecedenten.
- 4.3 Ze lossen het probleem van een moeilijke zin (of zinnen) op.
- 4.4 Ze voorspellen de volgende informatie in een tekst.
- 4.5 Ze leiden informatie af uit een tekst.
- 4.6 Ze onderscheiden verschillende soorten teksten zoals verhalende, informatieve, directieve, beschouwende en argumentatieve teksten.
- 4.7 Ze herkennen de structuur van verhalende teksten.

5. Strategisch schrijven

- 5.1 De kinderen schrijven korte teksten, zoals antwoorden op vragen, berichten en afspraken en langere teksten, zoals verhalende en informatieve teksten.
- 5.2 Ze kennen kenmerken van verhalende, informatieve, directieve teksten, beschouwende en argumentatieve teksten.
- 5.3 Ze durven te schrijven en hebben er plezier in.
- 5.4 Ze stellen het onderwerp vast en zijn zich bewust van het schrijfdoel en het lezerspubliek.
- 5.5 Ze verzamelen informatie uit enkele bronnen die beschikbaar zijn.
- 5.6 Ze ordenen de gevonden informatie in de tijd.
- 5.7 Ze kiezen de geschikte woorden en formuleren hun gedachten en gevoelens in enkelvoudige zinnen.
- 5.8 Ze schrijven korte teksten met de juiste spelling en interpunctie.
- 5.9 Ze lezen hun geschreven tekst na en reviseren die met hulp van anderen.
- 5.10 Ze kunnen opmerkingen maken bij hun eigen teksten.

6. Informatieverwerking

- 6.1 De kinderen zoeken snel woorden op die alfabetisch zijn geordend.
- 6.2 Ze kennen de functie en opzet van verschillende informatiebronnen, zoals woordenboeken, telefoonboeken, jeugdtijdschriften, schoolkranten en internet.
- 6.3 Ze zoeken de gewenste informatie op in verschillende informatiebronnen, zoals woordenboeken, telefoonboeken, jeugdtijdschriften, schoolkranten en internet.
- 6.4 Ze zoeken in een documentatiecentrum of schoolbibliotheek een boek of ander materiaal op een efficiënte wijze op met behulp van een trefwoordenlijst of de computer.
- 6.5 Ze herlezen een tekst of delen van een tekst als dat nodig is.
- 6.6 Ze stellen zichzelf relevante vragen voor en na het lezen van een tekst.

7. Leeswoordenschat

- 7.1 Kinderen breiden hun conceptuele netwerken uit, zodat diepe woordbetekenissen ontstaan.
- 7.2 Ze maken onderscheid tussen vorm- en betekenisaspecten van woorden.
- 7.3 Ze kunnen eenvoudig figuratief taalgebruik interpreteren.
- 7.4 Ze zijn in staat strategieën toe te passen voor het afleiden van de betekenis van woorden uit de tekst.
- 7.5 Ze zijn in staat strategieën toe te passen voor het onthouden van nieuwe woorden.

8. Reflectie op geschreven taal

- 8.1 Kinderen weten dat uiteenlopende tekstgenres verschillende functies hebben
- 8.2 Ze hebben zicht op de processen van schriftelijk taalgebruik.
- 8.3 Ze maken onderscheid tussen woordsoorten.
- 8.4 Ze kennen de afgrenzing van een zin.
- 8.5 Ze kennen de globale structuur van verhalen en informatieve teksten.

Tussendoelen gevorderde geletterdheid: unit 3

1. Lees- en schrijfmotivatie

- 1.6 Kinderen waarderen bestaande werken op het terrein van fictie.
- 1.7 Ze waarderen bestaande werken op het terrein van non-fictie.
- 1.8 Ze waarderen bestaande werken op het terrein van poëzie.
- 1.9 Ze hebben een positief zelfbeeld tegenover het gebruik van geschreven taal.
- 1.10 Ze onderkennen het persoonlijk en maatschappelijk belang van geletterdheid.

2. Technisch lezen

De leerlingen gebruiken verschillende technieken om woorden snel en nauwkeurig te herkennen.

- 2.1 Ze herkennen lettercombinaties en spellingpatronen.
- 2.2 Ze herkennen lettergrepen in geschreven woorden.
- 2.3 Ze herkennen het unieke letterpatroon van (leen)woorden.
- 2.4 Ze maken gebruik van de betekenis van een woord.
- 2.5 Ze maken gebruik van de context van een woord.

De leerlingen gebruiken verschillende technieken om een tekst goed voor te lezen;

- 2.6 Ze gebruiken leestekens op de juiste wijze.
- 2.7 Ze lezen groepen van woorden als een geheel.
- 2.8 Ze lezen een tekst met het juiste dynamisch en melodisch accent.
- 2.9 Ze lezen een tekst in het juiste tempo en zonder spellinguitspraak.
- 2.10 Ze houden bij het voorlezen rekening met het leesdoel en met het publiek.

3. Spelling en interpunctie

- 3.7 Kinderen zijn in staat lange, gelede woorden en woordsamenstellingen te spellen (geleidelijk, ademhaling, voetbalwedstrijd).
- 3.8 Ze beheersen de regels van de werkwoordspelling (hij verwachtte, de verwachte brief).
- 3.9 Ze zijn redelijk in staat leenwoorden correct te spellen (politie, liter, computer).
- 3.10 Ze kunnen complexe interpunctie duiden en toepassen: komma, puntkomma, dubbele punt, aanhalingstekens en haakjes.
- 3.11 Ze zijn in staat om zelfstandig hun spelling- en interpunctiefouten te onderkennen en te corrigeren.
- 3.12 Ze ontwikkelen een attitude voor correct schriftelijk taalgebruik.

4. Begrijpend lezen

De leerlingen lezen minder eenvoudige teksten die verhalend, informatief, directief, beschouwend of argumentatief van aard zijn met begrip en voeren daarbij de volgende leesstrategieën uit:

- 4.8 Ze zoeken, selecteren en verwerken op een doelbewuste en efficiënte manier informatie uit verschillende bronnen.
- 4.9 Ze leiden betekenisrelaties tussen zinnen en alinea's af en herkennen inconsistenties.
- 4.10 Ze stellen zelf vragen tijdens het lezen.
- 4.11 Ze bepalen de hoofdgedachte van een tekst en maken een samenvatting.
- 4.12 Ze herkennen de structuur van teksten.
- 4.13 Ze plannen, sturen, bewaken en controleren hun eigen leesgedrag.

4.14 Ze beoordelen teksten op hun waarde.

5. Strategisch schrijven

- 5.11 De kinderen schrijven allerlei soorten teksten waaronder verhalende, informatieve, directieve, beschouwende en argumentatieve teksten.
- 5.12 Ze herkennen en gebruiken enkele kenmerken van verhalende, informatieve, directieve, beschouwende en argumentatieve teksten.
- 5.13 Ze stellen het schrijfdoel en het lezerspubliek van tevoren vast.
- 5.14 Ze verzamelen informatie uit verschillende soorten bronnen.
- 5.15 Ze ordenen vooraf de gevonden informatie.
- 5.16 Ze kiezen de juiste woorden en formuleren hun gedachten en gevoelens in enkelvoudige en samengestelde zinnen.
- 5.17 Ze schrijven langere teksten met de juiste spelling en interpunctie.
- 5.18 Ze besteden aandacht aan de vormgeving en de lay-out.
- 5.19 Ze lezen hun geschreven tekst na en reviseren die zelfstandig.
- 5.20 Ze reflecteren op het schrijfproduct en op het schrijfproces.

6. Informatieverwerving

- 6.7 De kinderen kennen de betekenis en functie van verschillende informatiebronnen, zoals woordenboeken, encyclopedieën, week- en dagbladen, tijdschriften, spoorboeken, reisgidsen, atlassen en internet.
- 6.8 Ze zoeken de gewenste informatie op in verschillende informatiebronnen, zoals woordenboeken, encyclopedieën, week- en dagbladen, tijdschriften, spoorboeken, reisgidsen, atlassen en internet.
- 6.9 Ze zoeken in een openbare bibliotheek boeken of andere materialen op een efficiënte wijze op met behulp van een computer.
- 6.10 Ze maken een schema, uittreksel of samenvatting van een verhalende of informatieve tekst.
- 6.11 Ze stellen zichzelf relevante vragen voor, tijdens en na het lezen van een tekst.

7. Leeswoordenschat

- 7.6 Kinderen weten dat woorden onderschikkende en bovenschikkende betekenisrelaties kunnen hebben.
- 7.7 Ze weten dat woordparen betekenisrelaties kunnen hebben, zoals tegenstelling en synoniem.
- 7.8 Ze passen figuratief taalgebruik zelf toe.
- 7.9 Ze kunnen zelfstandig nieuwe woordbetekenissen afleiden en onthouden.
- 7.10 Ze weten hoe ze woorden kunnen opzoeken in naslagwerken (woordenboek, encyclopedie).

8. Reflectie op geschreven taal

- 8.6 Kinderen zijn in staat qua functie en structuur onderscheid te maken tussen verhalende, informatieve, argumentatieve, directieve en expressieve teksten.
- 8.7 Ze zijn in staat om verbuiging van naamwoorden en vervoeging van werkwoorden te interpreteren en toe te passen.
- 8.8 Ze beheersen basale grammaticale begrippen, zoals onderwerp, gezegde en persoonsvorm.
- 8.9 Ze maken het onderscheid tussen formeel en informeel gebruik van geschreven taal.
- 8.10 Ze begrijpen dat de geschreven taalcode is gebaseerd op de standaardtaal.

Tussendoelen mondelinge communicatie: unit 1

1. Deelnemen aan gesprekken

- 1.1 Kinderen nemen actief deel aan gesprekken in kleine en grote groepen.
- 1.2 Ze nemen initiatieven tijdens gesprekken.
- 1.3 Ze verwoorden hun gedachten en denkvragen.
- 1.4 Ze vervullen de rol van luisteraar en spreker.
- 1.5 Ze waarderen elkaars ideeën en vallen elkaar niet in de rede.

2. Interactief leren

- 2.1 Kinderen kunnen zelf leervragen stellen.
- 2.2 Ze breiden hun kennis uit door observatie en onderzoek.
- 2.3 Ze gebruiken complexe taalfuncties (redeneren, vergelijken, concluderen).
- 2.4 Ze geven hun mening.
- 2.5 Ze luisteren naar de mening van anderen.

3. Taalgebruik

- 3.1 Kinderen spreken vrijuit.
- 3.2 Ze gebruiken taal doelgericht in reële contexten.
- 3.3 Ze zijn in staat hun taalgebruik non-verbaal te ondersteunen.
- 3.4 Ze zijn bereid volgens de geldende gespreksregels te communiceren.
- 3.5 Ze hebben een positief zelfbeeld als spreker en luisteraar.

4. Woordenschat

- 4.1 Kinderen beschikken over een basiswoordenschat.
- 4.2 Ze breiden gericht hun (basis)woordenschat uit.
- 4.3 Ze leiden nieuwe woordbetekenissen af uit verhalen.
- 4.4 Ze zijn erop gericht woorden productief te gebruiken.
- 4.5 Ze maken onderscheid tussen betekenisaspecten van woorden.

5. Begrijpend luisteren

- 5.1 Kinderen kunnen hun aandacht richten en gedurende langere tijd vasthouden.
- 5.2 Ze hebben een positieve luisterhouding.
- 5.3 Ze begrijpen een (voorgelezen) verhaal of informatieve tekst.
- 5.4 Ze kunnen belangrijke en minder belangrijke informatie onderscheiden.
- 5.5 Ze kunnen voorspellingen doen en deze al luisterend bijstellen.

6. Vertellen en presenteren

- 6.1 Kinderen kunnen een verhaal navertellen.
- 6.2 Ze kunnen een persoonlijk verhaal vertellen.
- 6.3 Ze rapporteren over hun observaties of ontdekactiviteiten.
- 6.4 Ze houden rekening met de luisteraars.
- 6.5 Ze gaan in op reacties van luisteraars.

7. Reflectie op communicatie

- 7.1 Kinderen kijken terug op gesprekken.
- 7.2 Ze leren hun eigen taaluitingen controleren.

7.3 Ze vertonen bewust taalleergedrag.

7.4 Ze snappen dat je verschillende spreek- en luisterdoelen kunt hebben.

7.5 Ze kennen de geldende beleefdheidsnormen voor communicatie.

8. Reflectie op taal

8.1 Kinderen reflecteren op het taalgebruik in de groep.

8.2 Ze leren taal te objectiveren (bijvoorbeeld in taalgrapjes).

8.3 Ze leren onderscheid te maken tussen vorm en betekenis van woorden.

8.4 Ze ontwikkelen een fonologisch bewustzijn.

8.5 Ze ontwikkelen een fonemisch bewustzijn.

www.leerlijntaal.nl

Tussendoelen mondelinge communicatie: unit 2

1. Deelname aan gesprekken

- 1.6 Kinderen nemen het initiatief tot gesprekken in kleine en grote groepen.
- 1.7 Ze kunnen een gesprekslijn vasthouden.
- 1.8 Ze stimuleren elkaar tot interactie.
- 1.9 Ze onderhandelen over betekenissen.
- 1.10 Ze houden rekening met wat gesprekspartners weten.

2. Interactief leren

- 2.6 Kinderen leiden op basis van verworven kennis nieuwe leervragen af.
- 2.7 Zij breiden hun kennis uit door leergesprekken en experimenten.
- 2.8 Ze kunnen de uitkomsten van een leergesprek of experiment verwoorden.
- 2.9 Ze zijn in staat een beargumenteerde mening te geven.
- 2.10 Ze kunnen de mening van anderen verwoorden.

3. Taalgebruik

- 3.6 Kinderen ondersteunen op actieve wijze de communicatie binnen de groep.
- 3.7 Ze kunnen hun gevoelens verwoorden.
- 3.8 Ze passen qua woordvorming en zinsbouw correct taalgebruik toe.
- 3.9 Ze stemmen hun taalgebruik af op de context.
- 3.10 Ze richten zich op het resultaat van hun taalgedrag.

4. Woordenschat

- 4.6 Kinderen verbreden en verdiepen hun woordkennis.
- 4.7 Ze hanteren strategieën voor het afleiden van woordbetekenissen.
- 4.8 Ze hanteren strategieën voor het onthouden van woorden.
- 4.9 Ze kennen betekenisrelaties tussen woorden (onderschikking/bovenschikking).
- 4.10 Ze begrijpen figuurlijk taalgebruik.

5. Begrijpend luisteren

- 5.6 Kinderen kunnen de hoofdgedachte uit een verhaal of presentatie afleiden.
- 5.7 Ze benutten de structuur van het verhaal of de presentatie bij het beluisteren ervan.
- 5.8 Ze kunnen verwijz- en oorzaak-gevolgrelaties in een verhaal of presentatie verwoorden.
- 5.9 Ze kunnen informatie uit een verhaal of presentatie selecteren.
- 5.10 Ze kunnen een verhaal of presentatie in eigen woorden samenvatten.

6. Vertellen en presenteren

- 6.6 Kinderen hanteren een geschikte opbouw voor een verhaal of presentatie.
- 6.7 Ze selecteren bij de voorbereiding relevante informatie.
- 6.8 Ze formuleren zorgvuldig en expressief.
- 6.9 Ze maken bij een presentatie gebruik van geheugensteuntjes.
- 6.10 Ze houden rekening met de achtergrondkennis van de toehoorders.

7. Reflectie op communicatie

- 7.6 Kinderen evalueren het taalgebruik van zichzelf en van anderen.
- 7.7 Ze controleren het effect van hun taalgedrag.

- 7.8 Ze reflecteren op een verhaal of presentatie van zichzelf en van anderen.
- 7.9 Ze evalueren het luisterproces van zichzelf en van anderen.
- 7.10 Ze evalueren argumentaties van zichzelf en van anderen.

8. Reflectie op taal

- 8.6 Kinderen maken gebruik van rijm en ritme in zelfgemaakte gedichten.
- 8.7 Ze kunnen onderscheid maken tussen verschillende woordsoorten.
- 8.8 Ze kennen de regels voor verbuiging van naamwoorden.
- 8.9 Ze kennen de regels voor vervoeging van werkwoorden.
- 8.10 Ze kunnen verschillende genres in mondelinge teksten onderscheiden.

www.leerlijntaal.nl

Tussendoelen mondelinge communicatie: unit 3

1. Deelname aan gesprekken

- 1.11 Kinderen kunnen een gesprek leiden.
- 1.12 Ze zorgen voor een goede beurtwisseling.
- 1.13 Ze grijpen op correcte wijze in als een gesprek vastloopt.
- 1.14 Ze voeren op een adequate wijze gesprekken met onbekenden.
- 1.15 Ze respecteren de inbreng van anderen ongeacht hun status.

2. Interactief leren

- 2.11 Kinderen construeren in samenwerking met anderen nieuwe kennis.
- 2.12 Ze kunnen nieuwe kennis overdragen aan anderen.
- 2.13 Ze kunnen de mate van zekerheid van een standpunt uitdrukken (het is waarschijnlijk dat...).
- 2.14 Ze kunnen in een discussie tot een afweging van argumenten komen.
- 2.15 Ze zijn in staat om een eigen standpunt ter discussie te stellen.

3. Taalgebruik

- 3.11 Kinderen passen strategieën toe voor taalgebruik in context.
- 3.12 Ze zijn erop uit om hun mondelinge taalvaardigheid te verbeteren.
- 3.13 Ze onderkennen dat het belangrijk is dat hun taalgebruik verzorgd is.
- 3.14 Ze weten hoe ze de effectiviteit van hun taalgebruik kunnen vergroten.
- 3.15 Ze houden rekening met interculturele verschillen in taalgebruik.

4. Woordenschat

- 4.11 Kinderen kunnen hun woordenschat zelfstandig verbreden en verdiepen.
- 4.12 Ze kunnen strategieën verwoorden voor het afleiden van onthouden van woordbetekenissen.
- 4.13 Ze kunnen woorden buiten de context definiëren.
- 4.14 Ze leggen zelf betekenisrelaties tussen woorden.
- 4.15 Ze passen figuurlijk taalgebruik toe.

5. Begrijpend luisteren

- 5.11 Kinderen kunnen kritisch luisteren naar mondelinge informatie.
- 5.12 Ze maken onderscheid tussen feiten en meningen.
- 5.13 Ze kunnen informatie uit diverse media selecteren.
- 5.14 Ze leggen verbanden tussen kennis uit diverse media.
- 5.15 Ze zijn zich bewust van de impact van media in het dagelijks leven.

6. Vertellen en presenteren

- 6.11 Kinderen bereiden zelfstandig een verhaal of presentatie voor.
- 6.12 Ze kunnen een verhaal of presentatie aan de doelgroep aanpassen.
- 6.13 Ze vertellen en presenteren expressief en op een persoonlijke manier.
- 6.14 Ze kunnen tijdens hun verhaal of presentatie improviseren.
- 6.15 Ze nodigen toehoorders uit tot het stellen van vragen.

7. Reflectie op communicatie

- 7.11 Kinderen kunnen beoordelingscriteria voor adequaat taalgebruik opstellen.
- 7.12 Ze kunnen verschillen tussen formeel en informeel taalgebruik verwoorden.

7.13 Ze kunnen verschillen tussen letterlijk en figuurlijk taalgebruik verwoorden.

7.14 Ze kunnen verschillen tussen dialect en standaardtaal verwoorden.

7.15 Ze weten dat er verschillen zijn tussen talen.

8. Reflectie op taal

8.11 Kinderen kunnen gezegdes en spreekwoorden begrijpen en toepassen.

8.12 Ze reflecteren op zinsbouw en zinsconstructie.

8.13 Ze analyseren gedichten.

8.14 Ze kunnen zelf gedichten maken.

8.15 Ze zijn in staat expressieve taalvormen te declameren.

www.leerlijntaal.nl